

Asistență în domeniul Cooperării Internaționale în Materie Penală pentru Practicieni

Rețeaua Judiciară Europeană și Eurojust

**Ce putem face pentru
dumneavoastră?**

6 mai 2014

Introducere

Acest document reprezintă rezultatul unui efort conjugat al **Grupului comun de lucru** Rețeaua Judiciară Europeană - Eurojust.

Documentul își propune să ajute practicienii în a decide dacă cazurile trebuie gestionate de către Rețeaua Judiciară Europeană sau Eurojust. De asemenea, documentul asigură că atât Rețeaua Judiciară Europeană cât și Eurojust se vor ocupa de cazuri care intră în sfera lor de competență prin utilizarea eficientă și efectivă a timpului și resurselor și evitarea duplicării activității.

Documentul aduce în atenția practicienilor din sistemele judiciare din statele membre serviciile și asistența pe care Rețeaua Judiciară Europeană și Eurojust le pot furniza în domeniul cooperării internaționale în materie penală. Totodată, documentul cuprinde informații privind rolul Sistemului național de coordonare Eurojust (SNCE).

Documentul nu își propune să înlocuiască niciun fel de prevederi sau linii directoare naționale cu privire la fluidizarea cazurilor între Rețeaua Judiciară Europeană și Eurojust.

I Ce este Rețeaua Judiciară Europeană?

Rețeaua Judiciară Europeană (RJE) este o rețea de puncte de contact naționale pentru facilitarea cooperării judiciare în materie penală.

Punctele naționale de contact sunt procurori, judecători de instrucție sau alte persoane care se ocupă aproape exclusiv de chestiuni legate de cooperarea internațională. Punctele naționale de contact sunt desemnate de către fiecare stat membru dintre autoritățile centrale sau alte autorități care răspund de cooperarea judiciară internațională, atât în general, cât și pentru anumite forme grave de criminalitate, precum crima organizată, corupția, traficul de droguri și terorismul. RJE este compusă din peste 300 puncte de contact naționale din toate cele 28 de state membre. Dintre punctele de contact, fiecare stat membru desemnează un corespondent național RJE. De asemenea, fiecare stat membru numește un corespondent tehnic pentru a gestiona problemele legate de instrumentele *electronice* ale RJE.

Secretariatul RJE, situat la Haga, este organul administrativ al RJE. Pentru asigurarea unei interacțiuni strânse între Eurojust și RJE, secretariatul face parte din personalul Eurojust, dar funcționează ca unitate distinctă. Secretariatul RJE este responsabil, prin altele, cu sprijinirea punctelor naționale de contact în îndeplinirea sarcinilor ce le revin, constituirea, menținerea și îmbunătățirea site-ului RJE și a instrumentelor electronice operaționale și administrarea în ansamblu a RJE.

Informații mai detaliate despre Secretariatul RJE puteți găsi pe http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Secretariat.aspx, sau contactând Secretariatul RJE la ejn@eurojust.europa.eu.

Ce poate să facă RJE pentru dumneavoastră?

În cazul în care necesitați asistență din partea RJE, contactați punctele de contact din țara dumneavoastră sau un punct de contact din țara implicată în caz. Informații mai detaliate despre punctele de contact se găsesc în zona restricționată a site-ului RJE -

<http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/>. Accesul se poate obține prin intermediul autorităților naționale.

RJE trebuie utilizată în următoarele situații:

- ***Pentru identificarea autorităților competente din străinătate în vederea comunicării directe***

Pe site-ul RJE, www.ejn-crimjust.europa.eu, puteți găsi un atlas electronic pentru solicitările de asistență judiciară reciprocă (AJR) și un atlas pentru mandatul european de arestare (MEA). Ambele atlase vă vor ajuta să obțineți adresele și numerele de telefon/fax ale autorităților competente din străinătate. Secțiunile principale ale atlaselor sunt traduse în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene. În cazul în care nu reușiți să găsiți în atlas informațiile de contact căutate, puteți solicita unui punct de contact RJE din statul dumneavoastră membru să vi le furnizeze imediat. Din motive de securitate lista punctelor de contact RJE este parolată – dar este accesibilă punctelor de contact RJE din propriul stat membru. Prin urmare, dacă aveți nevoie de ajutor pentru a lua legătura cu RJE dintr-un alt stat membru, cea mai bună metodă este să apelați la unul din punctele naționale de contact RJE.

- ***Pentru facilitarea cooperării judiciare***

În cazul în care aveți nevoie de informații cu privire la obținerea de asistență din partea unui alt stat membru într-un anumit caz, vă puteți adresa punctelor de contact din statul dumneavoastră membru sau puteți utiliza secțiunile relevante ale site-ului RJE:

- *în momentul emiterii unei cereri de comisie rogatorie (CR), pentru a obține informații mai detaliate cu privire la cerințele legale prevăzute de legislația statului membru solicitat sau pentru a discuta formalități speciale în aplicarea articolului 4 din Convenția MLA 2000 a UE. Compendiul de pe site-ul RJE oferă posibilitatea creării unei cereri de comisie rogatorie în format electronic;*
- *în faza de executarea a unei CR, pentru a obține informații suplimentare sau pentru a permite executarea corespunzătoare a solicitării;*
- *în eventualitatea unei întârzieri sau a neexecutării unei CR, pentru a verifica stadiul executării în cadrul statului membru solicitat și/sau pentru a accelera executarea prin intervenția unui punct național de contact; sau*
- *în momentul emiterii unui MEA, puteți utiliza formularul furnizat în secțiunea MEA a site-ului RJE, unde mai puteți găsi informații și despre stadiul implementării mandatului european de arestare, informații practice referitoare la formulare, declarații și notificări din partea diverselor state membre;*
- *în momentul în care necesitați urgent informații cu privire la MEA sau cazuri AJR cu un termen foarte scurt;*
- *când sunt necesare informații referitoare la stadiul implementării instrumentelor juridice UE din domeniul cooperării judiciare în materie penală, sau cu privire la documente practice*

relevante (ex. notificări, manuale, rapoarte de evaluare), prin intermediul bibliotecii RJE la:

<http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx>

- **Pentru facilitarea schimbului de informații între autoritățile judiciare**

În calitate de procurori și magistrați de instrucție, punctele de contact RJE reușesc frecvent să transmită rapid și informal informații cu privire la anchete sau proceduri penale în curs, rezultatele acestora, persoane reținute, perioade de detenție și decizii judiciare în cazuri specifice. Acest tip de schimb de informații poate evita uneori necesitatea transmiterii unei scrisori oficiale de comisie rogatorie. În cazul în care pe parcursul propriei anchete sau a procedurilor penale necesitați astfel de informații, în special în situațiile urgente, și legislația permite o astfel de solicitare, luați legătura cu un punct de contact RJE, precizați de ce aveți nevoie de aceste informații și furnizați o scurtă descriere a anchetei sau a procedurilor penale.

- **Pentru obținerea de informații cu privire la măsurile de anchetă**

Site-ul RJE furnizează în cadrul *Fiches Belges* o prezentare generală a legislației naționale relevante cu privire la măsurile de anchetă în domeniul AJR. Dacă aveți nevoie de mai multe informații, puteți adresa întrebările dvs. punctelor naționale de contact RJE.

II Ce este Eurojust?

Eurojust este un organism al Uniunii Europene înființat în 2002 pentru stimularea și întărirea coordonării și cooperării dintre autoritățile competente ale statelor membre în lupta împotriva formelor grave de criminalitate transfrontalieră, ca de exemplu criminalitate organizată, corupție, trafic de droguri și terorism.

Sediul Eurojust se află la Haga. Aceasta își îndeplinește sarcina principală prin facilitarea solicitărilor de asistență judiciară reciprocă și executarea instrumentelor de recunoaștere reciprocă, ca de exemplu MEA.

Activitățile Eurojust sunt legate în special de cooperarea dintre autoritățile naționale competente ale statelor membre. Însă, Eurojust poate coopera și cu state terțe.

Ce poate să facă Eurojust pentru dumneavoastră?

În cazul în care necesitați asistență din partea Eurojust, trebuie să contactați **Biroul Național la Eurojust**. A se vedea site-ul Eurojust pentru informații suplimentare:

<http://eurojust.europa.eu/Pages/home.aspx>

Eurojust poate oferi o gamă largă de asistență practică:

- **Pentru facilitarea cooperării judiciare**

Eurojust furnizează sprijin autorităților naționale prin intermediul membrilor naționali, adjuncților și asistenților acestora, toți aceștia fiind în poziția de a facilita contactul dintre autoritățile de cercetare și urmărire penală în probleme complexe, în cazuri urgente sau în situații în care alte canale de cooperare nu par potrivite sau adecvate să producă rezultate în intervalul de timp necesar.

Eurojust poate ajuta la obținerea de informații cu privire la stadiul unei cereri AJR sau executarea instrumentelor de recunoaștere reciprocă (IRR) în momentul în care alte canale de comunicare (ex. contact direct între autoritățile naționale sau alte canale de comunicare) nu au dat rezultate.

De asemenea, Eurojust poate furniza asistență în cazurile în care cererile AJR și IRR-urile urmează să fie executate urgent. Datorită misiunii principale a Eurojust de facilitare a cooperării judiciare, sunt deschise și alte canale pentru schimbul de informații polițienești și activitatea de informații (*intelligence*).

Eurojust primește informații cu privire la o serie de cercetări și urmăriri penale aflate în desfășurare în statele membre. În cazul în care Eurojust a primit astfel de informații, va putea furniza autorităților naționale informații cu privire la cazuri relevante nerezolvate din alte state membre.

De asemenea, Eurojust poate sprijini practicienii prin examinarea draft-urilor solicitărilor AJR ("controlul calității").

- ***Pentru prevenirea sau soluționarea conflictelor de jurisdicție***

În cazurile în care două sau mai multe state au jurisdicție, pentru a preveni sau soluționa conflictele de jurisdicție, Eurojust poate fi consultată pentru o *opinie fără caracter obligatoriu* cu privire la care stat membru este mai bine plasat pentru a prelua cercetarea sau urmărirea penală în cazul respectiv.

- ***Pentru coordonarea cercetărilor sau urmăririlor penale***

Datorită structurii sale și a nivelului de experiență în cooperarea judiciară, Eurojust se plasează într-o poziție favorabilă de a oferi asistență în cazurile cu cercetări penale în desfășurare în două sau mai multe state membre care trebuie coordonate prin schimbul de informații relevante din caz. Eurojust ajută, de asemenea, la stabilirea faptului dacă statele membre trebuie să desfășoare în continuare cercetări penale separate sau dacă trebuie să-și concentreze cercetările și procedurile penale în unul sau mai multe state membre.

În plus, Eurojust ajută la discuții și acorduri între statele membre implicate cu privire la modul, momentul și locul unde să se efectueze o acțiune comună sau să se efectueze urmărirea penală.

- ***Pentru organizarea și sprijinirea întâlnirilor de coordonare și a centrelor de coordonare***

Eurojust poate stabili întâlniri de coordonare la Haga sau în orice alt loc între anchetatori, procurori și judecători de instrucție din diverse state membre. Uneori întâlnirile de coordonare includ reprezentanți ai autorităților judiciare și de aplicare a legii din state terțe, Europol și OLAF.

Întâlnirile de coordonare sunt instrumente extrem de utile care permit practicienilor să schimbe informații ***în propria lor limbă*** cu privire la cercetări penale interconectate și să planifice acțiuni comune. Probleme care ar fi necesitat timp și resurse considerabile în baza schemelor tradiționale de cooperare pot fi soluționate frecvent în cadrul unor astfel de întâlniri.

În prezent, Eurojust acoperă costurile de cazare la Haga și cheltuielile de deplasare pentru doi participanți din fiecare stat membru. Eurojust poate organiza de asemenea centre de coordonare, care au ca obiectiv sprijinirea și coordonarea acțiunilor comune (convenite de multe ori în cadrul întâlnirilor de coordonare) care trebuie derulate simultan în diverse state membre. Centrele de coordonare asigură o transmisie și o coordonare în timp real a informațiilor între autoritățile

competente pe parcursul unei zile de acțiune comună, de exemplu atunci când există necesitatea efectuării simultane de percheziții domiciliare în diverse țări. Centrele de coordonare permit de asemenea soluționarea eventualelor probleme care survin pe parcursul executării mandatelor europene de arestare sau a percheziției și indisponibilizării prin modificarea/completarea cererilor AJR sau a mandatelor.

- **Pentru facilitarea și sprijinirea echipelor comune de anchetă**

Eurojust poate ajuta și facilita constituirea, funcționarea și evaluarea echipelor comune de anchetă (JIT). Eurojust poate identifica cazuri legitime de înființare a echipelor comune de anchetă, poate furniza informații practice și juridice utile, de exemplu cu privire la legislații naționale, obstacole practice și bună practică și poate furniza asistență la redactarea acordurilor JIT și a planurilor de acțiuni operative. În cazul în care se consideră util, membrii naționali Eurojust pot participa și ei în cadrul echipelor comune de anchetă.

De asemenea, Eurojust poate acorda sprijin financiar pentru acoperirea anumitor cheltuieli ale echipelor comune de anchetă și/sau echipamente, ca de exemplu telefoane mobile. Pentru mai multe informații a se vedea următorul site:

<http://eurojust.europa.eu/Practitioners/Eurojust-Support-JITs/JITs/Pages/history.aspx>

- **Pentru coordonarea și facilitarea solicitărilor de cooperare judiciară către și din state terțe**

În cazul în care aveți nevoie să contactați o autoritate națională dintr-un stat terț, puteți contacta Biroul Național la Eurojust. Eurojust are puncte de contact în aproximativ 33 de state (inclusiv Argentina, Brazilia, India, Thailanda, Federația Rusă și Ucraina).

De asemenea, Eurojust a încheiat acorduri de cooperare cu Norvegia, SUA, Islanda, Elveția, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Liechtenstein. Astfel de acorduri pot include și schimbul de date cu caracter personal. În plus, la Eurojust sunt desemnați procurori de legătură din Norvegia și SUA.

Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul Eurojust la:

<http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Pages/agreements-concluded-by-eurojust.aspx>

III Care este rolul SNCE?

În prezent, SNCE este în curs de implementare în statele membre. SNCE are două funcții principale: 1) asigurarea coordonării activității desfășurate de diverși corespondenți/puncte de contact/experti stabiliți în lupta împotriva criminalității inclusiv corespondentul național RJE și până la trei puncte de contact RJE; și 2) facilitarea executării sarcinilor Eurojust în statele membre. În momentul desemnării câtorva corespondenți pentru Eurojust, unul din ei va fi responsabil cu funcționarea SNCE.

SNCE are, *printre altele*, următoarele atribuții 1) să se asigure că Sistemul Eurojust de management al cazurilor primește informații legate de statul membru în cauză într-o manieră eficientă și fiabilă, 2) să ajute autoritățile judiciare naționale și practicienii în a stabili dacă un caz necesită asistență din partea Eurojust sau RJE, și 3) să ajute membrii naționali Eurojust în identificarea autorităților relevante pentru executarea solicitărilor de cooperare judiciară și a IRR - urilor.

IV EUROJUST sau RJE - către cine să vă îndreptați?

Eurojust și RJE sunt ambele la dispoziția dumneavoastră. Dacă nu sunteți sigur pe care să o contactați, nu contează deoarece Birourile Naționale la EUROJUST și punctele de contact RJE pot comunica cu ușurință. În concluzie, cadrul instituțional este în măsură să asigure ca cererea dumneavoastră de asistență să ajungă la cel mai adecvat actor. Prin urmare, nu este necesar să vă adresați ambelor entități cu aceeași problemă.